

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
«Сучасні тенденції соціально-економічного розвитку агропромислового
виробництва України в контексті інтеграції у світову економіку»**

УДК 346.6:351.83

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАГЛЯДУ ТА КОНТРОЛЮ У СФЕРІ
ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ**

**О.М. Щукін, директор Департаменту забезпечення діяльності Міністра
Міністерство енергетики та вугільної промисловості України**

Дана стаття аналізує поняття нагляду та контролю. Детально розглядається сучасний стан та перспективи моніторингу в Україні як особливої форми нагляду. Продемонстровано види контролю у сфері державних закупівель.

Ключові слова: *нагляд, публічний контроль, державні закупівлі, моніторинг.*

Постановка проблеми. Держава не може нормально функціонувати й розвиватися без чітко організованої системи контролю за виробництвом, розподілом і перерозподілом суспільного продукту та іншими сферами суспільного життя в державі. До того ж необхідно забезпечувати контроль за ефективністю витрачання державних коштів, що особливої актуальності набирає у сучасних умовах.

На сьогодні загальновідомим є той факт, що стабільність у сфері державних закупівель, забезпечення раціонального та ефективного використання державних коштів залежить від налагодженого механізму державного нагляду та контролю.

Аналіз останніх публікацій та досліджень. Дослідження будь-яких аспектів нагляду та контролю об'єктивно пов'язано з певним розумінням їх понять.

Поняття нагляду та контролю мають загально-правову природу та використовуються в різних галузях права. Позитивно, що певна кількість державно-управлінських відносин регулюється конституційним, адміністративним, фінансовим та іншими галузями права. Цим пояснюється відсутність єдиного підходу до даних понять, проблеми контрольно-наглядових відносин ведуться постійно, вони висвітлені в роботах В. Авер'янова, О. Андрійко, О. Бандурки, Ю. Битяка, А. Васильєва, В. Гарашука, І. Голосніченка, С. Ківалова, Л. Ковалю, В. Копейчикова, П. Рабіновича, А. Селіванова, О. Фрицького, Ю. Шемшученка та інших провідних вчених.

Виклад основного матеріалу. Аналізуючи походження термінів «контроль» і «нагляд», можна зазначити, що слово «контроль» є іншомовного походження, що, можливо, з'явилося в українській мові як калька з німецької мови ще в XVIII ст., а «нагляд» має українську етимологію [1, с.314].

Сьогодні в Україні існує багато вузькоспеціальних визначень терміну «контроль», який розуміється як аналітична функція управління, суть якої – спостереження за ходом певних процесів, порівняння величини контрольного параметру із заданою парадигмою, виявлення відхилень від програми [2, с.108]. Зокрема, згаданий термін «контроль» трактується як елемент управління економічними об'єктами і процесами, що складається з нагляду за ними для перевірки їх відповідності стану, передбаченому законами, юридичними нормативними актами, а також програмами, планами, договорами, проектами, угодами [3, с.829].

Словник іншомовних слів визначає контроль (від франц. controle) як перевірку або спостереження з метою перевірки. Французьке controle, у свою чергу, утворилося від латинського contra-префікс, що означає протидію, протилежність тому, що означає друга частина слова. Друга частина слова –role означає «міра впливу, значення, ступінь участі в чомусь», - одне з тлумачень слова «роль» виконання якоїсь дії. У даному разі слово «контроль», окрім значення перевірки, нагляду з метою перевірки, у своєму змісті має значення протидії чомусь небажаному [4]. Отже, термін «контроль» слід розглядати як перевірку, наприклад: перевірка діяльності кого-небудь або чого-небудь; а також спостереження за ким-небудь або чим-небудь з метою перевірки [5,с.1341] для протидії чомусь небажаному, для виявлення, попередження та припинення протиправної поведінки.

Під час тлумачення терміну «контроль» іноді відбувається уточнення типу перевірки, наприклад: перевірка діяльності кого-небудь або чого-небудь; спостереження за ким-небудь або чим-небудь з метою перевірки [6, с.1341]. Крім того, існують джерела, в яких контроль визначається також за допомогою слова «нагляд», тлумачити контроль як спостереження або нагляд з метою перевірки [7, с.359; 8, с.1450], та вказуючи на те, що пильний контроль є синонімічним нагляду [9, с.119].

Водночас, ототожнення термінів «контроль» і «нагляд» відбувається також у науковій юридичній літературі, наприклад, може йтися про забезпечення систематичного та постійного нагляду за діяльністю державних органів та посадових осіб, а термін «контроль» подається в дужках як синонім терміну «нагляд», може йтися про суб'єкти, які здійснюють нагляд і контроль одночасно, а також може згадуватися контрольно-наглядова діяльність [10, с.48-49]. Таким чином, юристи-науковці вживають поняття «контроль» і «нагляд» як ідентичні.

В. Авер'янов [11, с. 346] розрізняє поняття «контроль» та «нагляд», «родовим поняттям, на його думку, є «контроль», а «нагляд» - похідним від нього. Нагляд розглядає як окремий вид контролю, певну його форму, застосування якої у разі виявлення порушень супроводжується заходами впливу державно-владного характеру».

О. Андрійко [12, с. 120], підтримуючи думку В. Авер'янова, зазначає: «Нагляд слід розглядати як різновид контролю, завдання якого має свої характерні риси, що дозволяють виділити його як вид контролю».

Контроль містить у собі нагляд за законністю і доцільністю діяльності, її оцінку з позицій правових, наукових соціально-політичних, організаційно-технічних, зазначає Д. Бахрах [13, с. 40]. Проте в багатьох випадках заради забезпечення свободи громадян, виконання обов'язків підприємствами та організаціями контрольні повноваження суб'єктів влади обмежуються – їм надається можливість здійснювати лише нагляд. А коли між тими, хто перевіряє, і тими, кого перевіряють, відсутня організаційна підпорядкованість, зведення контролю до нагляду потрібне для запобігання втручання в оперативну діяльність суб'єктів влади, які не відповідають за її наслідки. Аналогічне тлумачення змісту термінів «контроль» та «нагляд» можна знайти в роботі А. Коренева [14, с. 253].

В. Колпаков, О. Кузьменко зазначають, що сутність контролю полягає в тому, що суб'єкт контролю здійснює облік і перевірку того, як контрольований об'єкт виконує покладені на нього завдання і реалізує свої функції. Нагляд – це здійснення спеціально уповноваженими органами цільового спостереження за станом законності, фіксації його порушень і вжиття заходів щодо притягнення порушників до відповідальності[15, с. 524].

Варто зазначити, що в юридичних, економічних, філософських джерелах питанням контролю приділялася значна увага. Окремі автори, розглядаючи це явище, підходили до

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
«Сучасні тенденції соціально-економічного розвитку агропромислового
виробництва України в контексті інтеграції у світову економіку»**

його вивчення з різних позицій, базуючись на власному розумінні даного питання. Тому, і в літературі існують різні точки зору такого явища, як контроль та нагляд.

Відповідно, суспільство не обходиться без загальних функцій управління. Саме до числа таких функцій належить і контроль як елемент властивий будь-якій системі, що розвивається за об'єктивними законами соціального розвитку. Такий висновок підтверджується і аналізом норм Конституції України, що закріплюють право контролю в якості елемента, В. К. Колпаков компетенції різних державних органів, незалежно від їхнього призначення та завдань.

Державний контроль базується на чітких конституційних засадах, функціонує на основі встановлених норм права і завжди тягне за собою певні юридичні наслідки. Це говорить про те, що в основі його виникнення та в процесі здійснення проявляється правова субстанція, вона характеризується рядом ознак. Насамперед, державний контроль здійснюється уповноваженими органами влади і одержує своє закріплення нормами, що визначають функції і правомочність контролюючих органів. Держава наділяє їх у здійсненні конкретних дій і закріплює ці повноваження у відповідних нормативно-правових актах.

Результати державного контролю завжди мають своє оформлення в офіційних документах, що відображають проведенні дії, опис виявлених фактів і юридичні наслідки. Реалізуючи свою владну функцію, контролюючий орган за результатами контролю приймає конкретні рішення. Воно може носити рекомендацій або обов'язків характер, але спрямований на приведення тих чи інших суспільних відносин у відповідність з чинними правовими приписами.

Нарешті, для правової природи контролю характерна його детальна процедурна регламентація, а саме, визначення органу, що здійснює контроль, його функцій, форм і методів, що застосовуються при контролі та забезпечення прийняття рішень. Забезпечення ефективності контролю має чітку правову регламентацію та налагоджений і закріплений механізм здійснення контрольної діяльності, що закріплюється загальними або спеціальними нормами.

Контроль є одним з ефективних інструментів забезпечення реалізації правових приписів держави. Він також являє собою одну з функцій державного регулювання і управління та один з основних засобів забезпечення дієвості законодавства, його реалізації всіма суб'єктами відповідних суспільних відносин. На особливу роль державного контролю в організації суспільного життя звернула увагу Н. Р. Малишева, яка зазначила, що «саме механізми контрольної діяльності між нормами права і їх впровадженням у життя, а також порушення законодавства, вживши відповідних заходів регулювання» [16, с.5]

Сьогодні в адміністративно-правовій науці В. Б. Авер'янов[17], О. Ф. Андрійко[18], В. С. Шестак[19], А. А. Джагарян[20], А. М. Тарасов[21] аксіомою вважають твердження, що різновидом соціального контролю є державний контроль як особливий вид державної діяльності, спрямований на забезпечення подальшого розвитку суспільства; основною його метою є підвищення ефективності державного управління у цілому шляхом аналізу, перевірки та спрямування діяльності суб'єктів управління відповідно до поставлених завдань і приписів; це особлива функція, яку держава здійснює з метою перевірки дотримання виконання поставлених завдань, прийняття рішень та їх правомірності,

На думку О. Сушинського [22, с.12], державний контроль – вид діяльності держави, що полягає в здійсненні нею відповідними засобами та способами специфічного

контрольно-владного впливу на стан суспільних відносин. Метою контрольно-владного впливу держави є «відновлення», «формування» і «спрямування» суспільних процесів відповідно до легітимних критеріїв щодо ефективності державного управління, зокрема здійснення державної влади. А це означає, що метою контролю є вирішення питань як щодо «ефективності», так і щодо «законності» діянь суб'єктів суспільних відносин. Ця мета досягається через вираження змісту державного контролю, який (зміст) щодо діянь відповідних суб'єктів включає планування, спостереження, аналіз, перевірку, розслідування, прийняття відповідних рішень і їх реалізацію. Державний нагляд та контроль базується на чітких конституційних засадах, функціонує на основі встановлених норм права і завжди тягне за собою певні юридичні наслідки. Це говорить про те, що в основі їх виникнення і в процесі здійснення проявляється правова субстанція нагляду та контролю.

У переважній більшості випадків автори класифікують контроль за таким критерієм як суб'єкт його здійснення. Наприклад, І. П. Голосніченко, та Я. Ю. Кондратьєв за таким критерієм виділяють три види контролю: який здійснюють органи державної влади та управління, судові органи та громадськість [23, с. 166-174]; В. М. Гаращук — п'ять: контроль з боку органів законодавчої влади; громадський контроль; контроль з боку представницьких органів місцевого самоврядування; судовий контроль; контроль з боку спеціалізованих контролюючих органів [24, с. 247-268]; С. Г. Стеценко — два: державний контроль та громадський контроль [25, с. 198, 209]; О. П. Рябченко — шість: контрольна діяльність Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України; громадський контроль; судовий контроль; нагляд прокуратури; контроль органів місцевого самоврядування; внутрішньовідомчий контроль [26, с. 230-250].

В. К. Колпаков та О. В. Кузьменко відзначають, що найчастіше пропонуються такі класифікації контролю: а) залежно від суб'єкта (що здійснює контроль) в системі державного управління; б) залежно від належності суб'єкта до державних або громадських структур; в) залежно від адміністративно-правової компетенції суб'єкта; г) залежно від спрямованості контролю; ґ) залежно від призначення контролю [27, с. 525-526].

На сьогодні все більшого поширення набуває ще такий вид діяльності, як «моніторинг». Дискусія навколо термінів «контроль» і «нагляд» має вже давню історію і відповідно достатньо повно досліджена на рівні дисертаційних і монографічних досліджень. Натомість цього не можна сказати про термін «моніторинг».

Особливою формою нагляду називають моніторинг, який можна визначити як спостереження з метою попередження. Цей термін запозичений з англійської мови («to monitor» – спостерігати). Він означає організацію процесу регулярного спостереження та отримання даних для оцінки стану певного об'єкта [28, с.591], явища або процесу та виявлення відповідності бажаним результатам [29, с.652]. Моніторинг дозволяє фіксувати тенденції розвитку певних явищ та включає комплекс заходів, спрямованих не тільки на спостереження та оцінювання, але й на прогнозування. Відповідно до цього, моніторинг, який здійснюють засоби масової інформації, може трактуватись як систематичний збір інформації з метою спостереження та прогнозування.

Суть проведення моніторингу передбачає обов'язкове виконання двох елементів: спостереження та попередження. Результати моніторингу мають бути рекомендаційними. Знання, отримані в результаті його проведення, повинні використовуватися для прийняття рішень, спрямованих на потрібні зміни.

Моніторинг може бути спрямованим на суспільство загалом, коли його метою є формування громадської думки. Моніторинг також спрямовується на окремі верстви населення або невеликі групи спеціалістів певної галузі. Важливими в цьому аспекті є інформаційна відкритість проведення моніторингу та оприлюднення його результатів. У

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
«Сучасні тенденції соціально-економічного розвитку агропромислового
виробництва України в контексті інтеграції у світову економіку»**

переважній кількості випадків відкритість є бажаною, хоча часто проведення моніторингу та його результати повинні бути конфіденційним. Під час проведення моніторингу переважно використовуються методи спостереження та аналізу [30, с.118].

Можна виділити кілька типів моніторингу. Наприклад, існує динамічний моніторинг, метою якого є отримання інформації щодо динаміки розвитку якогось об'єкта або явища та виявлення стійких тенденцій для попередження небажаних результатів. Фоновий моніторинг влаштовується для виявлення проблем до моменту їх виникнення, а проблемний моніторинг застосовується для вивчення відомих закономірностей, процесів та проблем і використовується для дослідження однієї важливої проблеми. Моніторинг може бути обмеженим та необмеженим у часі, наприклад, проведення проблемного моніторингу завершується тоді, коли проблема розв'язана. Таким чином, моніторинг можна визначити як систематичний нагляд, спрямований на проведення певних виправлень у майбутньому [31, с.84].

Одним із різновидів публічного (суспільного) контролю, що здійснює незалежна Україна, є контроль у сфері державних закупівель.

Досліджуючи праці вчених Ю. О. Голуб зробила висновок, що на сучасному етапі розвитку науки відсутнє трактування поняття «контроль державних закупівель», що викликає неоднозначність у трактуванні даного поняття. Така ситуація викликана порівняно нещодавнім виділенням контролю над закупівельною діяльністю в окремий напрямок роботи контролюючих органів. На думку Ю. О. Голуб контроль державних закупівель - це систематичне спостереження за розпорядником державних коштів у процесі придбання ним товарів, робіт, послуг належної якості, у необхідній кількості, у потрібний час, за прийнятною ціною, у відповідного постачальника за державні кошти з метою забезпечення добросовісної конкуренції серед учасників, відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівлі, а також об'єктивної та неупередженої оцінки конкурсних пропозицій[32].

Мета контролю у сфері державних закупівель буде полягати у своєчасному виявленні відхилень від прийнятих стандартів, порушень принципів законності, ефективності, доцільності й економічності управління фінансовими ресурсами, що дасть змогу підвищити рівень відповідальності уповноважених осіб, отримати відшкодування збитків та попередити повторення порушення у майбутньому, зауважує В. П. Міняйло[33, с.125].

На думку О. В. Котелевко, контроль державних закупівель - це систематичне спостереження за розпорядником державних коштів у процесі придбання ним товарів, робіт, послуг належної якості, у необхідній кількості, у потрібний час, за прийнятною ціною, у відповідного постачальника за державні кошти з метою забезпечення добросовісної конкуренції серед учасників, відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівлі, а також об'єктивної та неупередженої оцінки конкурсних пропозицій. Контроль державних закупівель у сучасних умовах відіграє важливу роль, обумовлену наявністю великої кількості порушень та зловживань у сфері державних закупівель [34].

Правові, економічні та соціальні основи організації здійснення контролю у сфері державних закупівель визначені Конституцією України [35], Законом України «Про здійснення державних закупівель»[36], Порядком здійснення моніторингу державних закупівель[37], Законом України «Про Антимонопольний комітет України»[38], Положенням про Державну фінансову інспекцію України[39], «Про затвердження

СЕКЦІЯ 2
«Інновації в економіці та менеджменті:
аналіз проблем і стратегія розвитку»»

Порядку проведення перевірок державних закупівель органами державної контрольно-ревізійної служби»[40].

Питанням здійснення контролю у сфері державних закупівель у Законі України «Про здійснення державних закупівель» [41] присвячений розділ другий, проте, складається всього з трьох статей 7-9. Стаття 7 визначає Державне регулювання та контроль у сфері закупівель. Наступна стаття передбачає здійснення державного контролю у сфері закупівель та ст. 9 здійснення громадського контролю у сфері закупівель.

Відповідно до статей 7, 39-11 Закону України «Про здійснення державних закупівель»[42] та оптимізації системи центральних органів виконавчої влади відповідно до Указу Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади»[43], «Питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади»[44], суб'єктами державного нагляду (контролю) у сфері державних закупівель є:

- Верховна Рада України;
- Кабінет Міністрів України;
- Уповноважений центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних закупівель, ним є Міністерство економічного розвитку і торгівлі України;
- центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, ним є Державна казначейська служба України;
- Рахункова палата України;
- Антимонопольний комітет України;
- Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю, ним є Державна фінансова інспекція України (Держфінінспекція України);
- центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики, ним є Державна служба статистики України.

Кабінет Міністрів України здійснює контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції у сфері закупівель, зокрема в разі спотворення результатів торгів (тендерів) [45].

Рахункова палата України, а саме, в особі Спеціальної контрольної комісії з питань державних закупівель при Рахунковій палаті:

- аналізує проблеми у сфері державних закупівель та повідомляє про результати Верховну Раду України, Кабінет Міністрів України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України;
- надає пропозицій Міністерству економічного розвитку і торгівлі України щодо забезпечення дієвого контролю у сфері закупівель;
- надає незалежні висновки щодо роботи Міністерству економічного розвитку і торгівлі України у сфері закупівель та направляє їх до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та у разі необхідності - до правоохоронних органів;
- розглядає скарги з приводу порушень замовником процедури закупівлі або прийнятих рішень, чи бездіяльності та ухвалює відповідні рішення щодо них у випадках та в порядку, передбаченому законодавством[46].

Відповідно до статті 39-11 Закону України «Про здійснення державних закупівель» [47] Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (далі - Мінекономрозвитку), як уповноважений орган, здійснює державний нагляд (контроль) за діяльністю операторів електронних майданчиків з метою виявлення та запобігання

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
«Сучасні тенденції соціально-економічного розвитку агропромислового
виробництва України в контексті інтеграції у світову економіку»**

порушенням вимог законодавства у сфері державних закупівель та забезпечення інтересів замовників і учасників закупівель за процедурою електронного реверсивного аукціону.

Державний нагляд (контроль) здійснюється щодо:

- додержання операторами електронних майданчиків вимог регламенту електронного майданчика;

- дотримання операторами електронних майданчиків вимог, встановлених рішеннями Уповноваженого органу, з питань складання та подання обов'язкової звітності за результатами діяльності з організації та проведення електронних реверсивних аукціонів[48].

Заходами державного нагляду (контролю) є перевірки, що проводяться за письмовим рішенням керівника Мінекономрозвитку чи його заступника.

Підставами для здійснення Мінекономрозвитку заходів державного нагляду (контролю) є:

а) звернення фізичних та юридичних осіб щодо необґрунтованої відмови операторів електронних майданчиків від організації та проведення електронного реверсивного аукціону;

б) виявлення та підтвердження недостовірності даних, наведених у документах обов'язкової звітності, поданих операторами електронних майданчиків;

в) неподання в установлений строк операторами електронних майданчиків обов'язкової звітності без поважних причин, а також письмових пояснень про причини, що перешкождали поданню таких документів;

г) перевірка виконання операторами електронних майданчиків приписів, розпоряджень або інших розпорядчих документів щодо усунення порушень вимог законодавства, виданих Уповноваженим органом за результатами попередніх перевірок[49].

Мінекономрозвитку затвердив наказ «Про Порядок здійснення моніторингу державних закупівель» (далі - Порядок)[50], який визначає процедуру здійснення Мінекономрозвитку моніторингу державних закупівель.

Метою здійснення моніторингу державних закупівель є забезпечення додержання замовниками законодавства у сфері державних закупівель та ефективного і раціонального використання державних коштів, максимальної їх економії при здійсненні державних закупівель.

Моніторинг державної закупівлі може здійснюватись у будь-який час незалежно від строків проведення процедур закупівель, укладення та виконання договору, який передбачає придбання товарів, робіт чи послуг за державні кошти, та щодо будь-якого періоду, починаючи з планування і закінчуючи виконанням зобов'язань за договором, укладеним за результатами відповідної процедури закупівлі.

Мінекономрозвитку має право здійснювати два види моніторингу державної закупівлі: за обґрунтованим зверненням замовника; за власною ініціативою.

Залежно від виду та періоду, у який здійснюється моніторинг державної закупівлі, Мінекономрозвитку перевіряє:

1) наявність підстав для застосування визначеної замовником процедури закупівлі;

2) відповідність документів замовника вимогам законодавства у сфері державних закупівель;

3) відповідність порядку проведення процедур закупівель вимогам законодавства у сфері державних закупівель;

4) правомірність укладення договору без застосування норм законодавства у сфері державних закупівель;

5) відповідність законодавству у сфері державних закупівель інших рішень, дій (бездіяльності) замовника, пов'язаних із здійсненням відповідної закупівлі та виконанням договору про закупівлю[51].

Висновок, наданий Мінекономрозвитку за результатами здійснення моніторингу державної закупівлі за зверненням замовника, має рекомендаційний характер і може бути самостійно врахований замовником під час проведення відповідної процедури закупівлі.

Рішення щодо здійснення моніторингу державної закупівлі за ініціативою Мінекономрозвитку оформляється листом-повідомленням про здійснення моніторингу державної закупівлі (далі - лист-повідомлення) та розміщується на сайті Мінекономрозвитку з подальшим його надсиланням поштовим або факсимільним зв'язком замовнику, Державній казначейській службі (обслуговуючому банку) протягом двох робочих днів з дня його підписання[52].

Здійснення моніторингу державної закупівлі за ініціативою Мінекономрозвитку оформляється висновком, копія висновку протягом двох робочих днів з дня його підписання надсилається Державній казначейській службі (обслуговуючому банку), а в разі необхідності разом з іншими матеріалами про виявлені порушення (у разі їх наявності) - до інших контролюючих та правоохоронних органів, органу оскарження.

За результатами проведеного моніторингу у першому півріччі 2012 року, Мінекономрозвитку підготовлено та надіслано 322 листа-повідомлення щодо прийняття рішення про здійснення моніторингу державних закупівель та 290 висновків за результатами здійсненого моніторингу, а саме:

1) повідомлення щодо прийняття рішення про здійснення моніторингу державних закупівель – 322, з них 16 за зверненням правоохоронних органів, у тому числі:

- за власною ініціативою – 248;
- за зверненням замовника – 74;

2) висновки за результатами здійсненого моніторингу – 290, з них 16 за зверненням правоохоронних органів, у тому числі:

2.1. за власною ініціативою – 218, у тому числі:

- виявлено порушень вимог законодавства у сфері державних закупівель – 157;
- відповідають вимогам законодавства у сфері державних закупівель – 61;

2.2. за зверненням замовника – 72, у тому числі:

- виявлено порушень вимог законодавства у сфері державних закупівель – 5;
- відповідають вимогам законодавства у сфері державних закупівель – 59;
- залишено без розгляду – 8[53].

Отже, Мінекономрозвитку при проведенні моніторингу державних закупівель обов'язково виконує два елементи: спостерігає за сферою державних закупівель та попереджає порушення вимог законодавства у сфері державних закупівель.

Результати моніторингу Мінекономрозвитку мають рекомендаційний характер. Знання, отримані в результаті його проведення, використовуються для прийняття рішень, спрямованих на потрібні зміни законодавства у сфері державних закупівель.

Важливими в цьому аспекті є інформаційна відкритість проведення моніторингу Мінекономрозвитку та оприлюднення висновків за результатами моніторингу закупівель на веб-сайті Мінекономрозвитку для загального доступу, що, в свою чергу, дає

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
«Сучасні тенденції соціально-економічного розвитку агропромислового
виробництва України в контексті інтеграції у світову економіку»**

можливість користувачам ознайомлюватись з ними та враховувати виявлені порушення при здійсненні власних процедур закупівель.

Під час здійснення моніторингу закупівлі за ініціативою Мінекономрозвитку аналізується ефективність такої закупівлі, а також перевіряється наявність впливу порушень (у разі їх виявлення) на об'єктивність, правомірність визначення переможця процедури закупівлі та встановлюється наявність обґрунтованої підстави вважати, що закупівля, здійснена з такими порушеннями та/або відповідно до умов пропозиції, визнаної замовником найбільш економічно вигідною, завдана(або можуть бути завдані) збитки державі.

Не можна не погодитись із зауваженням О. Ю. Фіц, що навіть правильно реалізований процес закупівель може призвести до неефективного витрачання державних коштів. Моніторинг ефективного і раціонального використання державних коштів, максимальної їх економії при здійсненні державних закупівель займає другорядну роль ніж моніторинг з дотримання правових норм при здійсненні державних закупівель [54, с.91]. Моніторинг дотримання норм та правил (або моніторинг відповідності) часто має на меті створення умов для корекції поточних процедур. Такий контроль може зайти настільки далеко, що вимагатиме, щоб замовники отримували попередній дозвіл для прийняття певних рішень. У таких випадках існує ризик того, що контроль стає нав'язливим та без необхідності уповільнює процес закупівель.

Приклади свідчать, що моніторинг може слугувати різним цілям, бути заснованим на різних методах і бути різної інтенсивності. Важлива відмінність має бути встановлена між моніторингом дотримання правових норм та моніторингом фактичних результатів здійснених процедур закупівель. Найскладнішою частиною моніторингу є визначення чіткої мети та встановлення відповідних показників і, можливо, цілей [55].

У багатьох державах-членах ЄС аспект співвідношення ціни і якості в сфері державних закупівель становить особливий інтерес для аудиторських установ з точки зору поліпшення оптимального використання наявних коштів у державному секторі. Це є характерною особливістю старших членів ЄС, де моніторинг сприяє вдосконаленню практики, що застосовується, а процедури направлені на максимальне дотримання ступеня співвідношення ціни і якості.

Будь-який контроль за дотриманням принципу співвідношення ціни і якості повинен передбачати дещо більше, аніж контроль за дотриманням правових норм під час здійснення окремих процедур закупівель[56, с.217].

Діяльність Мінекономрозвитку з моніторингу розділена між Відділом моніторингу та Відділом аналізу. Відділ моніторингу на сьогодні проводить значну частину діяльності в сфері моніторингу на основі вимог Наказу «Про здійснення моніторингу державних закупівель»[57]. Відділ аналізу щоквартально готує звіт (огляд) щодо державних закупівель для Уряду та Рахункової палати. У такому огляді міститься інформація щодо законодавчих ініціатив у цій сфері. Проте, акцент робиться на поданні різних кількісних показників закупівельної діяльності, що підрозділяється залежно від процедури закупівель, але без подальшого розподілу за секторами чи вартістю контрактів. Дані, наведені у Звіті, беруться із щоквартальних статистичних оглядів і мають суто описовий характер у тому сенсі, що не надається жодних висновків щодо продуктивності закупівель. Що стосується аналогічного зобов'язання надавати інформацію у Віснику державних закупівель, не існує жодних санкцій, щоб схилити замовників звітувати для

СЕКЦІЯ 2
«Інновації в економіці та менеджменті:
аналіз проблем і стратегія розвитку»»

цілей статистики. Тому основа для статистики може не завжди бути повною, зауважує О. Ю. Фіц [58, с. 96-97].

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів відповідно до п.4 ст. 7 Закону України «Про здійснення державних закупівель» перевіряє у замовника:

- правильність оформлення форм документів, встановленим законодавством вимогам (за їх наявності);
- правильність заповнення документів відповідно до затверджених інструкцій (за їх наявності);
- правильність організації та проведення процедури електронного реверсивного аукціону розміщених на веб-порталі Уповноваженого органу та на веб-сайті оператора електронного майданчика [полож].

Казначейський контроль - це система заходів (діяльність) органів Державної казначейської служби України, спрямована на забезпечення законності та раціональності управління публічними фінансовими ресурсами та запобігання порушенням фінансової дисципліни. Особливість об'єкта та мети зазначеної діяльності органів казначейства дозволяє виділити казначейський контроль як особливий вид фінансового контролю, зазначає Л. В. Фалько [59].

Як зауважує О. В. Котелевко, органи державної казначейської служби України здійснюють попередній і поточний фінансовий контроль, який забезпечує законність здійснення платежів за договорами на закупівлю товарів, робіт та послуг і запобігає можливим майбутнім фінансовим порушенням. За вказаними особливостями такий контроль державних закупівель має ознаки казначейського контролю як особливого виду фінансового контролю [60].

У разі виявлення порушень вимог законодавства у сфері закупівель повідомляє про такі випадки Уповноважений центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних закупівель та Антимонопольний комітет України як орган оскарження.

Таблиця 1

Кількість попереджень, наданих Державною казначейською службою України у зв'язку з порушенням законодавства у сфері державних закупівель

Область	Кількість попереджень	Сума зазначена у договорі, тис. грн.
АР Крим	1	425,5
Вінницька	3	768,5
Волинська	1	342,9
Дніпропетровська	32	19 801,9
Донецька	59	17 178,2
Житомирська	0	0
Закарпатська	0	0
Запорізька	3	1 316,8
Івано-Франківська	1	661,5
Київська	19	12 591,0
Кіровоградська	2	193,7
Луганська	1	190,6
Львівська	0	0
Миколаївська	0	0
Одеська	10	5 270,8

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
«Сучасні тенденції соціально-економічного розвитку агропромислового
виробництва України в контексті інтеграції у світову економіку»**

Полтавська	5	2 118,0
Рівненська	3	243,1
Сумська	0	0
Тернопільська	1	146,9
Харківська	8	2 628,5
Херсонська	16	124,9
Хмельницька	0	0
Черкаська	1	229,3
Чернівецька	0	0
Чернігівська	3	1 343,2
м. Київ	13	39 435,2
м. Севастополь	4	706,9
Разом	186	105 717,4

Наприклад, протягом першого півріччя 2012 року на виконання Закону України «Про здійснення державних закупівель» [61] Державною казначейською службою України було наданих попереджень у зв'язку з порушенням законодавства у сфері державних закупівель у розрізі територіальних органів Державної казначейської служби України (Таблиця 1).

Інші органи, Антимонопольний комітет України, Рахункова палата, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики, здійснюють контроль у сфері державних закупівель у межах своїх повноважень, визначених Конституцією та законами України, відповідно до п.5 ст. 7 Закону України «Про здійснення державних закупівель» [62].

Антимонопольний комітет України згідно п.3 ст.7 Закону України «Про здійснення державних закупівель» визнаний органом оскарження з метою неупередженого та ефективного захисту прав та законних інтересів осіб, пов'язаних із участю у процедурах державної закупівлі. На нього покладено створення постійно діючої адміністративної колегії з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері державних закупівель [63].

Порядок діяльності постійно діючої адміністративної колегії з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері державних закупівель встановлений ст.14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» [64], рішення постійно діючої адміністративної колегії з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері державних закупівель приймаються від імені Антимонопольного комітету України.

Постійно діюча адміністративна колегія з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері державних закупівель Антимонопольного комітету України діє у складі трьох державних уповноважених Антимонопольного комітету України.

Член постійно діючої адміністративної колегії, який є пов'язаною особою з суб'єктом оскарження або замовником, не може брати участь у розгляді та прийнятті рішень щодо такої скарги і повинен бути замінений на час розгляду і прийняття рішення щодо такої скарги іншим державним уповноваженим Антимонопольного комітету України, що визначається Головою Антимонопольного комітету України.

Рішення постійно діючої адміністративної колегії з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері державних закупівель оформляються у письмовій формі та

СЕКЦІЯ 2
«Інновації в економіці та менеджменті:
аналіз проблем і стратегія розвитку»»

надсилаються не пізніше наступного робочого дня після їх прийняття Уповноваженому органу, суб'єкту оскарження, замовнику, центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, та редакції державного офіційного друкованого видання з питань державних закупівель, а в разі здійснення закупівлі за процедурою електронного реверсивного аукціону також оператору електронного майданчика.

Рішення постійно діючої адміністративної колегії з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері державних закупівель набувають чинності з дня їх прийняття та є обов'язковими для виконання замовниками та особами, яких вони стосуються.

Рішення постійно діючої адміністративної колегії з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері державних закупівель підлягають обов'язковій публікації в державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель, а також не пізніше наступного робочого дня після їх прийняття оприлюднюються на веб-порталі Антимонопольного комітету України.

Рішення постійно діючої адміністративної колегії з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері державних закупівель може бути оскаржено суб'єктом оскарження чи замовником до суду протягом місячного строку з дня, коли особа дізналася про його прийняття.

За даними органу оскарження постійною діючою адміністративною колегією з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері державних закупівель протягом першого півріччя 2012 року до Антимонопольного комітету України подано 340 скарг. (Таблиця 2)

Таблиця 2

Інформація органу оскарження щодо кількості скарг та прийнятих рішень у січні – червні 2012 року

Інформація щодо скарг	Кількість
Подано скарг	340
Прийнято скарг до розгляду	313
Відмовлено у задоволенні скарг (у тому числі, скарг, що надійшли у 2011 році)	78
Задоволено скарг (повністю та частково) (у тому числі, скарг, що надійшли у 2011 році)	144
Повернуто скарг без розгляду за рішенням Колегії (у тому числі, скарг, що надійшли у 2011 році)	34
Припинено розгляд	38

В процесі виконання функцій органу оскарження постійна діюча адміністративна колегія з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері державних закупівель відповідно до Закону України «Про здійснення державних закупівель» виявила такі типові порушення замовниками вимог законодавства у сфері державних закупівель під час проведення ними процедур закупівель за державні кошти:

1) перша категорія порушень – складання замовниками документації конкурсних торгів з порушенням основних принципів державних закупівель, визначених Законом України «Про здійснення державних закупівель», зокрема:

- встановлення непрозорих та нечітких технічних і кваліфікаційних вимог документації конкурсних торгів;
- штучне розширення предмета закупівлі (невиправдане об'єднання товару/послуг в один лот/предмет закупівлі; нечітке, загальне визначення предмета закупівлі);
- штучне звуження предмета закупівлі (зайва деталізація предмета закупівлі);

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
«Сучасні тенденції соціально-економічного розвитку агропромислового
виробництва України в контексті інтеграції у світову економіку»**

- помилки під час складення документації конкурсних торгів (невідповідність додатків документації конкурсних торгів основним вимогам документації конкурсних торгів, невірно визначені строки подання пропозицій конкурсних торгів тощо);

2) друга категорія порушень – процедурні порушення з боку Замовника, зокрема:

- порушення порядку оприлюднення/опублікування інформації про закупівлю;
- неправомірне відхилення пропозицій конкурсних торгів учасників процедури закупівлі;

- неправомірне визначення переможця процедури закупівлі;

- допущення до оцінки пропозицій конкурсних торгів учасників процедури закупівлі, які не відповідають вимогам документації конкурсних торгів;

- укладення договорів про закупівлю з порушенням строків, визначених Законом України «Про здійснення державних закупівель» (в тому числі під час процедури оскарження)[65].

Як зазначає ч.5 ст. 7 Закону України від «Про здійснення державних закупівель»[66], Державна фінансова інспекція України здійснює контроль у сфері державних закупівель у межах своїх повноважень, визначених Конституцією України [67] та законами України.

Відповідно до п. 5 п. 6 Положення про Державну фінансову інспекцію України[68], Держфінінспекція України для виконання покладених на неї завдань має право в установленому порядку здійснювати державний фінансовий контроль, зокрема, шляхом проведення перевірки державних закупівель.

На даний час відповідний порядок врегульований наказом «Про затвердження Порядку проведення перевірок державних закупівель органами державної контрольно-ревізійної служби»[69].

Держфінінспекція України при проведенні перевірок державних закупівель керується також:

- Законом України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні»[70];

- Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення інспектування Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами»[71];

- Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку планування контрольно-ревізійної роботи Державною фінансовою інспекцією та її територіальними органами»[72];

- Розпорядження Кабінету Міністрів України «Питання зміцнення фінансово-бюджетної дисципліни»[73].

За результатами моніторингу та позапланових перевірок державних закупівель 2012 року територіальні органи Держфінінспекції України попередили втрат на закупівлю товарів, робіт та послуг за державні кошти на суму 1,7 млрд. грн. Зокрема, за рахунок відміни конкурсних торгів – на суму 956,2 млн. грн. та шляхом розірвання укладених договорів – на суму 704,3 млн. грн.

За результатами оперативного моніторингу державних закупівель (без виходу на об'єкт контролю шляхом запиту документів) протягом I півріччя 2013 року територіальні органи Держфінінспекції України попередили зайві витрати державних коштів у сфері держзакупівель на загальну суму близько 845,6 млн. грн. Зокрема, через виявлені фінансові порушення були відмінені конкурсні торги на загальну суму 292,1 млн. грн. Укладених договорів розірвано на загальну суму 553,5 млн. грн.

СЕКЦІЯ 2
«Інновації в економіці та менеджменті:
аналіз проблем і стратегія розвитку»»

Найзначніші результати роботи із попередження втрат у Держфінінспекцій в Донецькій (316,3 млн. грн., або 37,4% втрат державних коштів від загальної суми по Україні), Львівській (90,5 млн. грн., або 10,7%), Дніпропетровській (64,5 млн. грн., або 7,6%), Луганській (57,5 млн. грн., або 6,8%), Черкаській (44,7 млн. грн., або 5,3%), Кіровоградській (43,6 млн. грн., або 5,2%), Херсонській (39,5 млн. грн., або 4,7%) та Сумській (36 млн. грн., або 4,3%) областях.

Держфінінспекцією України запроваджено підхід до планування контрольно-ревізійної роботи та відбору об'єктів контролю на підставі оцінки ризиків допущення фінансових порушень, моніторингу ризикових операцій, інформації зі ЗМІ, звернень громадян та телефону довіри Держфінінспекції України [74].

Державна служба статистики України веде облік закупівель шляхом збирання інформації про заплановані закупівлі та торги, що відбулися, затверджує форм статистичної звітності у сфері закупівель та ін. [75, ст.12].

Досліджуючи статистичні звіти за 2012 рік та I півріччя 2013 року відносно діяльності Мінекономрозвитку України, Державної казначейської служби України, Постійно діючої адміністративної колегії з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері державних закупівель Антимонопольного комітету України, Держфінінспекції України, варто звернути увагу, що контроль державних закупівель у сучасних умовах відіграє важливу роль, що обумовлено наявністю великої кількості порушень та зловживань у сфері державних закупівель.

Контроль за законністю та ефективністю витрачання державних коштів представлений різноманітними формами, які закріплені в діючому законодавстві [76].

Найбільш до сфери державних закупівель можна застосувати класифікацію контролю, визначену В.К. Колпаковим та О.В. Кузьменко [77, с.525-526].

Контролю сфері державних закупівель пропонуємо класифікувати:

1) залежно від належності суб'єкта до державних або громадських структур:

- державний контроль у сфері державних закупівель;
- громадський контроль у сфері державних закупівель.

2) залежно від суб'єкта (що здійснює контроль) в системі державного управління:

а) контроль органів державної влади:

- контроль на діяльність Верховної Ради України;
- контроль надіяльність Президента України.

Контрольну діяльність органів державної влади у сфері державних закупівель здійснює Рахункова палата України.

б) контроль органів виконавчої влади:

- Кабінету Міністрів України;
- контроль центральних органів виконавчої влади.

3) залежно від адміністративно-правової компетенції суб'єкта, а саме, позавідомчий контроль центральних органів виконавчої влади у сфері державних закупівель:

а) контроль служб, міністерств і комітетів (Державної казначейської служби України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Антимонопольного комітету України; Державної служби статистики України);

б) фінансовий контроль державних інспекцій (Державної казначейської служби України, Державної фінансової інспекції України);

в) нагляд міністерств, комітетів, інспекцій (Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Антимонопольного комітету України, Державної фінансової інспекції України);

4) залежно від спрямованості контролю (виділяють зовнішній контроль та внутрішній контроль);

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
«Сучасні тенденції соціально-економічного розвитку агропромислового
виробництва України в контексті інтеграції у світову економіку»**

---

5) залежно від призначення контролю (виділяють загальний контроль, що охоплює всі напрямки діяльності суб'єкта, що контролюється, а також цільовий контроль окремого напрямку роботи суб'єкта, що контролюється);

6) залежно від часу проведення контролю (попередній, поточний або оперативний, наступний).

Заходами державного нагляду (контролю) державних закупівель є перевірки.

Отже, на сьогодні Закон України «Про здійснення державних закупівель» не розрізняє поняття юридичних термінів «контроль» та «нагляд», неодноразово було зафіксовано використання юридичних термінів «контроль» та «нагляд» як взаємозамінних.

Зокрема, хотілося зауважити, що відмінність нагляду від контролю у сфері державних закупівель полягає в тому, що перший має більш вузьку сферу застосування.

Підсумовуючи зазначене, можна зробити висновок, що ретельний аналіз визначень контролю, нагляду, моніторингу дозволив надати власне уточнене визначення поняття державного контролю державних закупівель.

Висновки. На нашу думку, сучасним умовам найбільш відповідає визначення поняття державного контролю у сфері державних закупівель – це сукупність здійснюваних органами державної влади організаційно-правових заходів, спрямованих на замовників та учасників державних закупівель до виконання правил і дотримання норм законодавства у сфері державних закупівель, що має на меті забезпечити створення конкурентного середовища, запобігти проявам корупції, розвинути добросовісну конкуренцію та забезпечити раціональне та ефективне використання державних коштів у сфері державних закупівель.

Запропоноване визначення поняття «державний контроль у сфері державних закупівель» є більш змістовним та чітковизначає сам процес, об'єкти, суб'єкти та мету такого процесу.

Новизна такого визначення полягає у врахуваннісутніснихознак контролю як систематичного спостереженнязаоб'єктомконтролю та процедурою державнихзакупівель.

Слід зауважити, що незважаючи на вживання законодавцем понять контролю та нагляду як синонімів, основна відмінність нагляду від контролю виявляється в особливих повноваженнях (компетенції), завданнях, змісті діяльності контролюючих органів у сфері державних закупівель.

Саме компетенція (повноваження) визначають сутність нагляду та контролю у сфері державних закупівель.

Список літератури:

1. Фасмер М. Этимологический словарь русского языка / М. Фасмер ; [пер. с нем. О. Н. Трубачева]. – [4-е изд]. – М. : Астрель, 2003. – Т. 2. – 671 с.
2. Горохов В. Г. Научно-технический прогресс :Словарь / В. Г. Горохов, В. Ф. Халифов. – М. :Политиздат, 1987. – 366 с.
3. Економічна енциклопедія / [за ред. С. В. Мочерного]. – К. : Видавничий центр «Академія», 2000. – 864 с.
4. Словарь иностранных слов : [18-е изд., стер.]. - М. : Русский язык, 1989. - 624 с.
5. Бабкина А. М. Словарь современного русского литературного языка / А. М. Бабкина, Ю. С. Сорокина. – М., Л. : Издательство Академии Наук СССР. – 1956. – Т. 5. – 1918 с.

6. Бабкина А. М. Словарь современного русского литературного языка / А. М. Бабкина, Ю. С. Сорокина. – М., Л. : Издательство Академии Наук СССР. – 1956. – Т. 5. – 1918 с.
7. Лехин И. В. Словарь иностранных слов / И. В. Лехин, Ф. Н. Петров. – [5-е изд.]. – М. : Государственное издательство иностранных и национальных словарей, 1955. – 853 с.
8. Толковый словарь русского языка / [под ред. Д. Н. Ушакова]. – М. : Терра, 1996. – Т. 2. – 520 с.
9. Словник синонімів української мови / [уклад.Л. М. Полюга]. – К. :Довіра, 2001. – 477 с.
10. Теория юридического процесса / [под ред. В. М. Горшенева]. – Х. : Вища школа, 1985. – 191 с.
11. Авер'янов В. Б. Адміністративне право України. Академічний курс: Підруч.: У двох томах: Том 1. Загальна частина / Ред. колегія: В. Б. Авер'янов (голова). – К.: Видавництво «Юридична думка», 2004. – 584 с.
12. Андрійко О. Ф. Державний контроль в Україні: організаційно-правові засади / О. Ф. Андрійко. – К. : Наукова думка, 2004. – 304 с. (праці НАН України; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького).
13. Административное право. Бахрах Д. Н., Россинский Б. В., Стариков Ю. Н. 3-е изд., пересмотр. и доп. - М.: Норма, 2008. – 816 с.
14. Коренев А. П. Административное право России. Учебник. В 3-х частях. Часть I. М.: МЮИ МВД России. Изд-во «Щит-М», 1999 – 280 с.
15. Адміністративне право України: Підручник / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 544 с
16. Малишева Н.Р. Деякі теоретичні аспекти організації і здійснення екологічного контролю / Екологічний контроль: питання теорії і практики за ред.. Ю.С. Шемшученко, Н.Р. Малишевою. – К.: Ін-т держави і права ім.. В.М. Корецького, 1999. – С.5.
17. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії і практики / за аг. Ред.. В.Б. Авер'янова. – К.: Факт, 2003. – 384 с.
18. Андрійко О.Ф. Організаційно-правові проблеми державного контролю у сфері виконавчої влади: дис. д-ра юрид. наук: 12.00.07 / О.Ф. Андрійко. – К., 1999 – 378 с.
19. Шестак В.С. Державний контроль в сучасній Україні (теоретико-правові питання): монографія / В.С. Шестак. – Х.: Основа, 2003. – 208 с.
20. Рян А.А. Конституционно-правовые основы государственного контроля в России / А.А. Джагарян. – М. : Формула права, 2008. – 176 с.
21. Тарасов А.М. Государственный контроль в России/ А.М. Тарасов. – М.: Континент, 2008. – 672 с.
22. Сушинський О. І. Контроль у сфері публічної влади: теоретико-методологічні та організаційно-правові аспекти / Монографія / – Л.: ЛРІДУ УАДУ, 2002. – 468 с.
23. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ. Загальна частина : підручник / під заг. ред. І. П. Голосніченка, Я. Ю. Кондратьєва. – К. : Укр. акад. внутр. справ, 1995. – 177 с.
24. Гаращук В. М. Контроль і нагляд у державному управлінні / В. М. Гаращук // Адміністративне право України : підручник / [Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, О. В. Дьяченко та ін.] ; за ред. Ю. П. Битяка. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – С. 247–268.
25. Стеценко С. Г. Адміністративне право України : навч. посіб. / С. Г. Стеценко. – К. : Атіка, 2008. – 624 с.

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
«Сучасні тенденції соціально-економічного розвитку агропромислового
виробництва України в контексті інтеграції у світову економіку»**

---

26. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ. Загальна частина : підручник / за заг. ред. Рябченко О. П. – Х. : Вид-во Харк. нац. ун-ту внутр. справ, 2009. – 256 с.
27. Колпаков В. К. Адміністративне право України : підручник / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 544 с.
28. Снітчук М. О. Контроль в управлінській діяльності / М. О. Снітчук // Економічне зростання України : стан та чинники забезпечення : зб. наук. праць. – К. : Логос, 2003. – С. 590–616.
29. Словник іншомовних слів / [уклад. Л. О. Пустовіт]. – К. : Довіра, 2000. – 1017 с.
30. Братель С. Г. Департамент зв'язків з громадськістю МВС України як посередник між міліцією та ЗМІ / С. Г. Братель // Право України. – 2006. – № 3. – С. 116–118.
31. Гаращук В. М. Ще раз про сутність контролю та його загальне розуміння / В. М. Гаращук // Проблеми законності. – Х., 2002. – Вип. 54. – С. 83–90.
32. ГолубЮ. О. Сутність та роль контролю державних закупівель у сучасних умовах / Ю. О. Голуб // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Ecoroz/2012_1/e121holu.pdf
33. В. П. Міняйло Аналіз і контроль процедур державних закупівель / В. П. Міняйло // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/vnulp/menegment/2009_647/22.pdf
34. Котелевко О. В. Проблемні питання при здійсненні контрольних функцій державної казначейської служби України за державними закупівлями та шляхи вирішення / О. В. Котелевко // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://dspace.snu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/2412/1/Kotelevko.pdf>
35. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
36. Про здійснення державних закупівель: Закон України від 01.06.2010 р. № 2289-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. - №33. - Ст.471.
37. Порядок здійснення моніторингу державних закупівель: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 19.10.2011 р. № 155 // Офіційний вісник України. – 2011. - № 95. – Ст.3474.
38. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 р. № 3659-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. - №50. - Ст.472.
39. Положенням про Державну фінансову інспекцію України: Указ Президента України від 23.04.2011 р. № 499 // Офіційний вісник України. – 2011. - № 31. – Ст.1325.
40. Про затвердження Порядку проведення перевірок державних закупівель органами державної контрольно-ревізійної служби: Наказ Головного контрольно-ревізійного управління України від 26.06.2007 р. № 136 // Офіційний вісник України. – 2007. - № 52. – Ст.2154.
41. Про здійснення державних закупівель: Закон України від 01.06.2010 р. № 2289-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. - №33. - Ст.471.
42. Про здійснення державних закупівель: Закон України від 01.06.2010 р. № 2289-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. - №33. - Ст.471.

43. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 09.12.2010 р. № 1085 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 94. – Ст. 3334.

44. Питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 06.04.2011 р. № 370/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 29. – Ст. 1219.

45. Про Кабінет Міністрів: Закон України від 07.10.2010 р. № 2591-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. - №9. - Ст.58.

46. Рахункова палата України: Закон України від 11.07.1996 р. № 315/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - №43. - Ст.212.

47. Про здійснення державних закупівель: Закон України від 01.06.2010 р. № 2289-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. - №33. - Ст.471.

48. Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України : Указ Президента України від 31.05.2011 р. № 634/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. - № 41. –Ст. 1666.

49. Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України : Указ Президента України від 31.05.2011 р. № 634/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. - № 41. –Ст. 1666.

50. Порядок здійснення моніторингу державних закупівель: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 19.10.2011 р. № 155 // Офіційний вісник України. – 2011. -№ 95. –Ст.3474.

51. Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України : Указ Президента України від 31.05.2011 р. № 634/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. - № 41. –Ст. 1666.

52. Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України : Указ Президента України від 31.05.2011 р. № 634/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. - № 41. –Ст. 1666.

53. Звіт щодо функціонування системи державних закупівель у січні - червні 2012 року. Нормативно-правове регулювання сфери державних закупівель // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=193989&cat_id=129962

54. Фіц О. Ю. Моніторинг державних закупівель у країнах ЄС / О. Ю. Фіц // Держава та регіони. **Серія: Державне управління. - 2012. - № 4 (40). - С.91-98.**

55. Багиев Г.Л., Асаул А.Н. Организация предпринимательской деятельности. Учебное пособие/ Под общей ред. проф. Г.Л.Багиева. - СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 2001. 231 с. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.aup.ru/books/m72/>

56. Ткаченко І. Б. Управління державними закупівлями: монографія/І. Б. Ткаченко. - К. : Книга, 2007. - 296 с.

57. Порядок здійснення моніторингу державних закупівель: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 19.10.2011 р. № 155 // Офіційний вісник України. – 2011. -№ 95. –Ст.3474.

58. Фіц О. Ю. Моніторинг державних закупівель у країнах ЄС / О. Ю. Фіц // Держава та регіони. **Серія: Державне управління. - 2012. - № 4 (40). - С.91-98.**

59. Фалько Л. В. Обливості реалізації контрольних повноважень органів Державного казначейства України у сфері державних закупівель / Л. В. Фалько // Право і безпека - 2011. - №2(39). - [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://www.nbu.gov.ua/>

60. Котелевко О. В. Проблемні питання при здійсненні контрольних функцій державної казначейської служби України за державними закупівлями та шляхи

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
«Сучасні тенденції соціально-економічного розвитку агропромислового
виробництва України в контексті інтеграції у світову економіку»**

вирішення / О. В. Котелевко // [Електронний ресурс]. - Режим доступу:
<http://dspace.snu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/2412/1/Kotelevko.pdf>

61. Про здійснення державних закупівель: Закон України від 01.06.2010 р. № 2289-VI // Відомості Верховної Ради

України. – 2010. - №33. - Ст.471.

63. Про здійснення державних закупівель: Закон України від 01.06.2010 р. № 2289-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. - №33. - Ст.471.

64. Про здійснення державних закупівель: Закон України від 01.06.2010 р. № 2289-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. - №33. - Ст.471.

65. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 р. № 3659-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. - №50. - Ст.472.

66. Про здійснення державних закупівель: Закон України від 01.06.2010 р. № 2289-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. - №33. - Ст.471.

67. Про здійснення державних закупівель: Закон України від 01.06.2010 р. № 2289-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. - №33. - Ст.471.

68. Конституція України від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України.-1996.-№30.-Ст.141.

69. Положення про Державну фінансову інспекцію України: Указ Президента України від 23.04.2011 р. № 499 // Офіційний вісник України. – 2011. - № 31. – Ст.1325.

70. Порядку проведення перевірок державних закупівель органами державної контрольно-ревізійної служби: Наказ головного контрольно-ревізійного управління України від 26.06.2007 р.№ 136 // Офіційний вісник України. – 2007. - № 52. – Ст.2154.

71. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. - №13. - Ст.110.

72. Порядок проведення інспектування Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.04.2006 р. № 550 // Офіційний вісник України. – 2006. - № 16. – Ст.1206.

73. Порядок планування контрольно-ревізійної роботи Державною фінансовою інспекцією та її територіальними органами: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.08.2001 р. №955 // Офіційний вісник України. – 2001. - № 32. – Ст.1478.

74. Питання зміцнення фінансово-бюджетної дисципліни: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.01.2011 р. № 148-р // Офіційний вісник України. – 2001. - № 32. – Ст.1478.

75. Держфінінспекція попередила зайві витрати у сфері державних закупівель на суму понад 845 млн. грн.. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246456369&cat_id=244277
212

76. Про державну статистику: Закон України від 17.09.1992 р. № 2614-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. - №43. - Ст.608.

77. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. - № 50-51. - Ст.572.

78. Колпаков В. К. Адміністративне право України : підручник / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 544 с.

ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ НАДЗОРА И КОНТРОЛЯ В СФЕРЕ
ГОСУДАРСТВЕННЫХ ЗАКУПОК

*А.Н. Шукин, директор Департамента обеспечения деятельности Министра
Министерство энергетики и угольной промышленности Украины*

Данная статья анализирует понятие надзора и контроля. Подробно рассматривается современное состояние и перспективы мониторинга в Украине как особой формы надзора. Продемонстрировано виды контроля в сфере государственных закупок.

Ключевые слова: контроль, публичный контроль, государственные закупки, мониторинг.

LEGAL REGULATION OF SUPERVISION AND CONTROL OF PUBLIC
PROCUREMENT

*Oleksandr M. Shchukin, director of the support of the Minister
Ministry of Energy and Coal Industry of Ukraine*

This article analyzes the concept of supervision and control is considered in detail the current state and prospects of monitoring in Ukraine as a special form of supervision. Demonstrated controls on public procurement.

Keywords: surveillance, public control, public procurement and monitoring.